

محمد بن عبد الله
رسول الله

قانونگذاری و اجرا؛ مجموعه نشست های تخصصی تحلیل روابط قوای مقننه و مجریه

تهیه و تنظیم: امیرحسین اصل زعیم
زیر نظر دکتر ابوالفضل درویشوند

بهار ۱۳۹۸

عنوان و نام پدیدآور	: قانونگذاری و اجرا؛ مجموعه نشست‌های تخصصی تحلیل روابط قوای مقننه و مجریه/تهیه و تنظیم امیرحسین اصل‌زعیم؛ زیر نظر ابوالفضل درویشوند.
مشخصات نشر	: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۴۵۴ص.
شابک	: 978-600-8378-41-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شورای نگهبان -- صورت مذاکرات
موضوع	: Shoraye negahban -- Publication of proceeding
موضوع	: روابط قوه مجریه و مقننه -- ایران
موضوع	: Executive-legislative relations -- Iran
موضوع	: قانونگذاری -- ایران
موضوع	: Legislation-- Iran
شناسه افزوده	: اصل زعیم، امیرحسین، ۱۳۶۶ -
شناسه افزوده	: درویشوند، ابوالفضل، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان
رده بندی کنگره	: JF۲۲۹/ق۲ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی	: ۳۰۲/۴۰۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۳۲۰۵۸

پژوهشکده شورای نگهبان

انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان

نام کتاب: قانونگذاری و اجرا؛ مجموعه نشست‌های تخصصی تحلیل روابط قوای مقننه و مجریه

تهیه و تنظیم: امیرحسین اصل زعیم

زیر نظر دکتر ابوالفضل درویشوند

ناشر: انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: بهار ۱۳۹۸

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قطع: رقعی

قیمت: ۴۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۴۱-۹

همه حقوق برای انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان محفوظ است.

نشر و تکثیر تمام یا بخشی از اثر به هر شکل، بدون کسب اجازه کتبی از انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان ممنوع است.

نشانی: تهران خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه شهید دهقانی نیا، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۲-۱۳۱۴۵

تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۲۵۰۴۵ فکس: ۰۲۱-۸۸۳۲۵۰۸۰

nashr@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir

فہرست مطالب

- پیشگفتار ۷
- ۱- آیت اللہ عمید زنجانی ۹
- محدودہ و قلمرو قانونگذاری ۹
- طرح بحث ۱۱
- نقد و نظر ۲۸
- ۲- دکتر علی اکبر گرجی ۶۲
- مفہوم و ویژگی های قانون ۶۲
- طرح بحث ۶۳
- نقد و نظر ۷۲
- ۳- دکتر غلامحسین الہام ۱۲۵
- محدودہ و قلمرو قانونگذاری ۱۲۵
- طرح بحث ۱۲۶
- نقد و نظر ۱۳۸
- ۴- دکتر فیروز اصلانی ۱۵۹
- محدودہ و قلمرو قانونگذاری ۱۵۹
- طرح بحث ۱۶۰
- نقد و نظر ۱۶۸

- ۵- دکتر سید محمد حسینی ۲۱۴
- مفهوم، گستره، کیفیت و اجرای قانون ۲۱۴
- طرح بحث ۲۱۵
- نقد و نظر ۲۲۲
- ۶- دکتر سیامک رهپیک ۲۳۳
- محدوده و قلمرو قانونگذاری و تفکیک آن از حوزه‌ی اجرا ۲۳۳
- طرح بحث ۲۳۴
- نقد و نظر ۲۴۷
- ۷- آیت‌الله محمد یزدی ۲۶۵
- میانی حاکمیت و حکومت ۲۶۵
- طرح بحث ۲۶۶
- نقد و نظر ۲۸۹
- ۸- آیت‌الله عباس کعبی ۳۰۸
- محدوده و قلمرو قانونگذاری و اجرا از دیدگاه حقوق اداری و علم مدیریت ۳۰۸
- طرح بحث ۳۰۹
- نقد و نظر ۳۲۸
- ۹- دکتر محمد حسین زارعی ۳۵۹
- امکان‌سنجی صلاحیت انحصاری و مستقل قوه‌ی مجریه در قانون اساسی ۳۵۹
- طرح بحث ۳۶۱
- نقد و نظر ۳۸۲
- ۱۰- دکتر خیرالله پروین ۴۰۳
- دامنه‌ی قانونگذاری قوه‌ی مقننه و محدودیت‌های آن ۴۰۳
- طرح بحث ۴۰۶
- نقد و نظر ۴۲۲

پیشگفتار

مطالعه‌ی جوانب مختلف نهاد شورای نگهبان در پژوهش‌های حقوق عمومی و به‌ویژه نظام حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران با توجه به نقش مهم و اثرگذاری عمیق این نهاد در ساختار نظام جمهوری اسلامی ایران، ضروری می‌نماید.

در این راستا پژوهشکده شورای نگهبان به‌عنوان بازوی مشورتی حقوقی شورای نگهبان، علاوه بر ارائه نظرات مشورتی به شورای نگهبان در خصوص انطباق مصوبات مجلس شورای اسلامی و اساسنامه‌های مصوب دولت با قانون اساسی، به مطالعات نظری، راهبردی و کاربردی در خصوص موضوعات مختلف حقوق اساسی می‌پردازد. این پژوهشکده که از سال ۱۳۷۶ با عنوان «مرکز تحقیقات شورای نگهبان» تأسیس شد، در این مسیر با استفاده از نیروهای جوان و مستعد دانشگاهی و حوزوی، موضوعات مختلف مورد نیاز جامعه علمی و مرتبط با صلاحیت‌های شورای نگهبان و همچنین نیازهای پژوهشی شورای نگهبان را شناسایی کرده و به‌ترتیب اولویت در دستور کار قرار داد که ثمرات آن در قالب مقالات علمی-پژوهشی، گزارش‌های پژوهشی،^(۱) گزارش‌های کارشناسی^(۲) و کتاب‌های مختلف به جامعه علمی و شورای نگهبان تقدیم شده است.

در سال ۱۳۸۹ پیرو مباحث و اختلافات به‌وجودآمده در خصوص صلاحیت‌ها

۱. جهت دسترسی به گزارش‌های پژوهشی منتشرشده توسط پژوهشکده‌ی شورای نگهبان به

نشانی زیر مراجعه نمایید: shora-rc.ir

۲. جهت دسترسی به گزارش‌های کارشناسی شورای نگهبان به بخش نظرات مجامع مشورتی در سامانه جامع نظرات شورای نگهبان (معرفی شده در پیوست این کتاب) مراجعه نمایید.

و روابط قوای مجریه و مقننه، مرکز تحقیقات شورای نگهبان سلسله نشست‌های علمی-حقوقی را با حضور اساتید حقوق دانشگاه و برخی اعضای سابق شورای نگهبان با موضوع مطالعه روابط قوه مقننه با قوه مجریه برگزار کرد. گزارش این جلسات که با حضور اساتید و حقوقدانان و مشارکت کارشناسان و پژوهشگران مرکز تحقیقات برگزار می‌شد، در مجموعه پیش رو مدون شده است که در اختیار پژوهشگران و محققان محترم قرار می‌گیرد.

قابل توجه آنکه مطالب مطرح شده در این نشست‌ها نظرات حاضران در نشست بوده و لزوماً بیان‌کننده دیدگاه شورای نگهبان و پژوهشکده نیست.

شایسته است که در اینجا از مسئولین وقت مرکز تحقیقات شورای نگهبان که این نشست‌ها را برگزار کردند، بخصوص از دکتر غلامحسین الهام رئیس وقت مرکز و از زحمات آقایان حمزه اشکبوس، محمد سرگزی و ولی‌علیزاده و سایر همکارانی که در پیاده‌سازی و تدوین این مجموعه همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر کرده و از خداوند منان برای آن‌ها توفیق روزافزون طلب کنیم. به یقین اگر همکاری نامبردگان و همچنین کوشش عوامل اجرایی از جمله مسئول انتشارات، ویراستار، صفحه‌آرا و همه عزیزانی که در آماده‌سازی این کتاب سهم داشتند نبود، امروز شاهد انتشار این مجموعه نبودیم.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

پژوهشکده شورای نگهبان

بهار ۱۳۹۸